

Undervisning i håndskrivning

Interview med dansklærer Lene Ebbesen

HENRIETTE ROMME LUND, FAGLIG KONSULENT,
NATIONALT VIDENCENTER FOR LÆSNING

På Rødkilde skole i Vanløse underviser dansklærer Lene Ebbesen sine elever i håndskrivning en time om ugen i både 1. og 2. klasse.

Håndskrivning er en del af årsplanen for teamet omkring indskolingsklasserne, og det betyder, at alle elever, når de starter i 3. klasse, både ved, hvordan man holder korrekt på en blyant og er godt på vej til at mestre den sammenbundne skrift. At de også er stærke stavere og sikre afkodere, ser Lene Ebbesen blot som et positivt bevis på, hvilke kompetencer et fokus på håndskrivning fører med sig.

Greb om skrivningen

- Jeg er ikke typen, der starter med at forme bogstaver i modellervoks, jeg arbejder med det redskab, man nu engang skriver med, slår Lene Ebbesen med det samme fast og viser mig, hvordan man holder rigtigt på en blyant: Fingrene skal være afslappede, blyanten skal ligge langs med pegefingeren, og så skal den selvfølgelig være trekantet, så den ligger godt i hånden. Lene Ebbesen lægger vægt på, at skrivegrebet er rigtigt fra starten. Hvis eleverne holder for krampagtigt på blyanten, kan de få ondt i hånden, og så mister de lysten til at skrive.

I undervisningen anvender hun skrivehuset, et kendt didaktisk værktøj, der med sine tre etager

angiver, hvor det enkelte bogstav bor og bevæger sig hen. Hun anvender også særlige begreber som eksempelvis c-buen, der betegner hvilket formsystem de enkelte bogstaver hører hjemme i, eller, som hun selv siger, "kører rundt" i: - Se, tegner Lene Ebbesen i luften foran mig, a ligger i c-buen, først kører man rundt op og ned og så en krog på, g ligger også i c-buen ligesom bogstaver som d, q, o, æ, ø og å. Man bliver da til en hel dirigent! siger hun eftertænksomt og tilføjer så: Nogle gange sætter jeg faktisk klassisk musik på, det giver en ro og koncentration, som både jeg og eleverne nyder når vi skriver.

Ved på denne måde at få bue-fornemmelsen ind i hånden introduceres eleverne gradvist for den sammenbundne skrift, en skrifttype, Lene Ebbesen mener giver eleverne en lettere og friere måde at skrive bogstaverne på

Alle skal skrive - for når vi skriver, bliver vi bedre til at læse

Anvisninger møntet på den enkelte elev, ros og opmuntring er omdrejningspunkterne i Lene Ebbesens undervisning.

Nogle elever skal have råd om afstande mellem bogstaver og mellem ord, andre skal have mere fokus på, hvornår de bruger de store og små bogstaver. Nogle elever elsker at nørkle med skriveriet, og dem lader hun gerne skrive en hel side, andre elever kæmper med at holde de drilske bogstaver på stregen, og de får lov til at skrive

nogle få, men gode linjer. Lene Ebbesen uddyber:
- Det er typisk elever, der ikke har puslet med perleplader og andre ting, der har trænet deres finmotorik, som bliver lidt udfordrede af at skulle skrive skønskrift. Så for ikke at tage livet af dem siger jeg, at de skal gøre det, så godt de kan, og arbejde, så længe de kan. En god linje er bedre end ti ulæselige.

Vi bliver bedre til at læse ord, når de både kommer ind gennem øjet og hånden, og så bliver vi bedre til at stave, når vi skriver, fordi vi fornemmer de specifikke bogstaver og dermed stavningen.

For Lene Ebbesen er det vigtigste nemlig, at alle kommer i gang med at skrive. Hun mener, at håndskrivning er en vigtig del af elevens uddannelse, samtidig med at den har positiv betydning for læseudviklingen:

- Vi bliver bedre til at læse ord, når de både kommer ind gennem øjet og hånden, og så bliver vi bedre til at stave, når vi skriver, fordi vi fornemmer de specifikke bogstaver og dermed stavningen, forklarer hun, og den holdning er hun ikke alene om:

- Jeg spurgte faktisk børnene i dag – hvis jeg siger skrivning, hvad tænker I så? Her svarede en, at hun troede, at vi skrev for at blive bedre til at læse og jeg kunne ikke være mere enig, fastslår Lene Ebbesen og tilføjer: og det er ikke bare noget, de siger. Jeg har nogle ret skrappe stavere i min klasse, og de kan læse det, de selv skriver.

Håndskrivning hører til i indskolingen

Fra 3. klasse får Lene Ebbesens elever ikke længere direkte undervisning i håndskrivning, i stedet træner de den i tiden afsat til Faglig Fordybelse. Formålet, som også er beskrevet i indskolingsteamets årsplan, er, at eleverne opnår en let læselig, hurtig og personlig håndskrift.

Teamet har valgt at gå fra undervisning i til individuel træning af håndskrivning, fordi der

både i Fælles Mål og vidensmål er et fokus på læseforståelse. Det skal naturligvis afspejle sig i undervisningen. Endvidere er holdningen, at eleverne er klædt så godt på fra undervisningen i 1. og 2. klasse, at de nu kan forholde sig til deres egen skrift.

Om de får mulighed for fortsat at træne skriften på de ældre klassetrin, er Lene Ebbesen i tvivl om. Blandt andet fordi hun ved, at den her vil blive kraftigt udfordret af mange andre medier og muligheder for at formidle, herunder især computeren.

Hun mener dog, at håndskrivningens berettigelse slet ikke skal findes her, men derimod i indskolingen:

- For mig er undervisning i håndskrivning en del af læseindlæringen og dermed de danskkompetencer, som man skal erhverve sig i indskolingen. Skrivningen er en af de første veje ind i læsningen og når eleverne har automatiseret deres håndskrivning, så har de et redskab, som de kan bruge resten af livet.